

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. . . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Placc-utca 47. és 49. szám.

Tessék hozzászólni!

Tárgy: a hadsereg és a haza védelme.

Írta: **Mattyasovszky Andor.**

II.

Magyarország belseje, éléskamara az Alföld, mely mindenfelől hegyláncokkal van körülveve s területi nagyságra nézve körülbelül akkora, mint a hegyvidék. A különböző terep különböző harcmodort igényel s ezért honvédségünket is két főrészből alkossuk: egy alföldi és egy hegyvidéki részből. A hegyvidéki hadseregnek főcélja legyen az ellenség hathatós feltartóztatása, fárasztása és összeköttetésekének folytonos veszélyeztetése, az alföldi főleg a döntő ütközet keresztülvitele s győzelem után az előbbeni vel együtt a hathatós üldözés. Az egész honvédségnek tehát az alföldi hadsereg egy része képezné az offenzív jellegű hadsereget, melynek ezen jellege azonban csak itt az ország belsejében a megtamadtatás folyamán s csak a harcmodorban válna azzá. Az alföldi hadsereg egy része azonban szintén védelmi harcászatra volna berendezendő, mely a guerillaszerű harcmodort itt

teljesítené. Hogy az egész szervezet jól megértsük, röviden ismétlem a mondottakat. A hegyvidéki és alföldi hadsereg egy része a guerilla harcra lenne száruva, az alföldi hadsereg zöme pedig képezné a döntő ütközetre szánt — a legkedvezőbb időben és helyre könnyen irányítható, támadó harcmodorra berendezett ugy mondhatnánk tartalékot, mely ezen döntésre az ellenséget esetleg az Alföldön várhatná be.

A mostani hadsereg átalakítása az ajánlott szervezetbe például a következő átmenettel volna keresztülvihető. Az alföldi hadsereget képeznék az összes (jelenleg ugynevezett közös) gyalog és huszárezredek s azon honvéd ezredek, melyek pótkeretei az Alföldön vannak, megfelelő tüzérséggel ellátva, az Alföldön állomásozva.

A hegyvidéki hadsereg a hegyvidéken elhelyezve az összes vadászászlóaljakból s azon honvédezredekéből állana, melyek a hegyvidékről nyerik állományukat, tüzérséggel s utászcsapatokkal megfelelően ellátva.

Az alföldi hadsereg három hadteste a nagy Alföldön, egy hadteste a kis Alföldön volna Budapest, Debre-

czen, Szeged és Komárom székhelyekkel. A hegyvidéki hadsereg parancsnokságainak székhelye például Pozsony (modern erődítés), Balassa-Gyarmat, Kassa, Mármaros-Sziget, Kolozsvár, Zágráb, Fiume, Pécs és Esztergom lehetne. (Hát Dalmátia és Bosznia??)

A békelétszámot mindjárt kezdetben lehetne lényegesen leszállítani (a bajban pedig minden épkézláb hazafi örömet harcolna) és a szolgálati időt csökkenteni. A csapattestek székhelyei állandóan ugyanazok maradnának, ami különösen a védelmi harcra nézve igen fontos.

A mozgósítás igen egyszerű s lényegileg ugyanazon terv szerint mehetne végbe. Minden katona saját csapattestéhez, annak állandó székhelyére vonulna be, a stratégiai felvonulás pedig természetesen elmarad. A hegyvidéki csapatok mindjárt kéznél vannak s ott a hol kell, azonnal akcióba lépnek. Az alföldi hadsereg mozgósítása is gyorsan megy végbe, s ezt már a hegyvidékiek fedezik. A mozgósítás után pedig az alföldi hadseregnek bármely hadteste, előnyös közlekedési eszközeinek igénybe vételével, hamar ott

A gyilkos és a társadalom.

A napokban történt egyik vidéki városban, — a helynév mellékes, — hogy egy ember, ki gyilkosságot követett el, de szabadlábra jutván: elment egykori munkaadójához, munkát kérni, az illető azt felelte neki: — Nagyon sajnálja, de üzletének jó hírnevét nem kockáztathatja érte . . . . És nem adott az embernek munkát. Ez a tényállás.

Indokolt az üzlet ember saját érdekét védő eljárása; mert első személy az Én. Az ellen nem is lehet senkinek kifogása, ha valaki jólfelfogott érdekét nem téveszti szem elől. Amde ez az iacizens, a dolognak csak külszíne, lényege az a társadalmi felfogás, mely a kérdés mélyen rejlik. A társadalom ugyanis kizárja magából és megvetéssel sújtja a bűntevő embert. A bűnös mégha elszenvedte is büneiért a büntetést: bukott ember; türt személy a társadalomban. A vele való érintkezés olyan, mint hajdan a "bélpökösökkel" volt. De hát miért? Bizonyára azért, hogy a bűnnek legyenek elrettentő példák, hogy lássák mindenek, mennyi e sújtja a társadalom osztóigazsága a jótól leért embert. És végül

en kizárás által véli a társadalom az emberiséget javítani.

Ami az emberiség javítását illeti, nem kell részletesen kimutatni, hogy a társadalom ezen felfogása nem helyes. Ezzel a módszerrel sohasem lehet elérni az annyira óhajtott eredményt: a bűnök kiirtását. Nem lehet pedig azért, mert a vétkes erősen levannak az emberi lélekben gyökerezve. Ennek kipusztítására nem ilyen felületes eljárás van szükség, melyet a mai társadalom alkalmaz. Hogy drasztikus kifejezéssel éljek, a társadalom mostani eljárása a bűn kiirtására csak kapás, holott a lélek rigolizálására van szükség.

Bonczolgassunk egy kissé. A gyilkosság a bűnök koronája. A gyilkos azt pusztítja el, melyet többé semmiféle hatalom vissza nem adhat: az életet. Ezért bünteti a törvény, a társadalom végrehajtó hatalma, a bűnnek e nemét legjobban. Tudjuk, hogy a középkorban, a mikor „szemet-szemért, fogat-fogért“ elv divott, a gyilkosság büntetése csakis halál lehetett. Korunkban pedig vannak olyan államok, hol eivan törülve a halálbüntetés. Nálunk Magyarországon ez a két szélsőség „az enyhítő körülmények közvetítésével alkalmaztatik. A társadalom ki-

közösítése csak ráadás. A fenti háromféle eljárások mindegyike a bűn büntetését és a vétkes kiirtását célozza, de egyik sem az ember javítását. Az első szigorúságával, a második szelidségével, a harmadik mindkettővel akar hatni és egyik sem vezet célhoz. Börtönben nem jöhet létre tartós javulás. A kész ember lelkét megtörni igen, de ujjá szülni nem lehet. Ezért nincs eredmény és ezért virágzik a bűn folyton és szedi áldozatait napról-napra. Szembebe kacsog a törvény tekintélyének.

Hát jól van, törvénynek lenni kell, bár akár milyen is az, ehhez kétség nem férhet. Ez volt és lesz mindig: míg csak ember létezik. Azonban az is bizonyos, hogy a legszigorubb törvény és annak végrehajása, csak kismértékben járult az emberi nem javításához. Utóvégre is ez nem feladata. Az emberiség javításának feladata más tényezőkre tartozik. Azokra, kik hivatva vannak erre. Ezek pedig nem mások, mint miat az Egyház és Iskola. Különösen az Iskola.

Ez az a meggyőződésem a felől, hogy a mostani nevelési rendszerben lefektetett alapelvek, képesek lesznek az ember lelkét átalakítani, lefogja tudni győzni az általa.

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmúlják a kronorfi és glesszübli külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmaztatnak: köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégebajok esetén. Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérleténél Szolyván (Bereg.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve

tokat
 tok
 kr.

sségek
 etők

encz

6. sz.

viz.

ló szer.

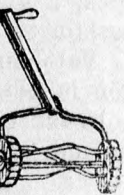
forrás

nyuviz.

egcső, heveny
 ercolosis mia-
 és bélhuzam
 ységénél, kösz-

zánál

n-utca.

arnok

llandóan

t

8 kr.

lehet, a hol az ellenségre hathatós csapat lehet mérni s az alkalmat nyugodtan várhatja a hadvezetés, melynek a hadsereg ezen igen akcióképes zöme mindig kezeügyében van. Úgyes stratégiájával a kedvező alkalmat előkészítheti s az ellenséget oda irányíthatja, a hol a döntést kívánja.

A kiképzésnél természetesen szem előtt kell tartani az illető csapat hivatását. A hegyvidékieknél különösen nagy gond fordítandó a czéllövészetre és a technikai kiképzésre, a védelmi eszközök helyes alkotására és a tüzérség jó szervezésére. (Nagy és gyorstüzelő ágyuk alkalmazása!) Sok helyen talán alkalmazhatnánk a lovasított gyalogságot is. Az automobilnak és kerékpárnak itt nagy szerepe juthat. Azután igen jól beválhatnak a vasutvonalak megvédésénél — a támadó hadjáratban alkalmatlannak bizonyult — páncélos vonatok. A hirszolgálat léghajó, telefon, távirat, s minden e czélra rendelkezésre álló eszközzel egyik főfeladata a hegyvidéki csapatoknak, egy másik az ellenség hirszerzését lehetlenné tenni, vagy a mennyire lehet megnehezíteni.

Politikai híreink.

Budapest, június 20.

A holnapi bemutatkozás.

Izgalmas aggodalommal néz mindenki a holnapi nap eseményei elé. A baloldali radikálisabb tagjai megakarják akadályozni a kormány bemutatkozását, de remélhető,

nos nevelés az emberben lakozó s az emberre veszedelmes állati ösztönöket. Azért nem esem kétségbe az emberiség jövőjét illetőleg. Csakhogy még addig sok viz folyik a Tiszán. Igen sok előmunkálatra van szükség. A legelső teendők közé tartozik az előítéletek és balvélemények eloszlatása. Vannak a társadalomnak olyan ferdeségei, melyek botránkozató szégyenfoltok. Kirívó példája az, ami a fővárosban történt. Egy asszony öngyilkossá lett azért, mert műtét következtében elvesztvén orrát, ábrázata elcsufult és ilyen elcsufított képpel sehol munkát nem kapott. Ezen ferdeségei között tartozik a büneiért megszenvedett ember kirekesztése is a társadalomból. Ez pedig nem helyes, a fentebb elmondottaktól eltérve már azért sem, mert ezen emberek közt igen sok van olyan, kit a véletlen, a balsors tett gonosztévővé. És ha a társadalom ilyenekkel is érezteti megvetését: kész akarva csinál belőlök megrögzött bűnösöket. Hej, sok ilyen áldozata volt már a társadalomnak!

Nem megvetni, nem kirekeszteni, de magához kell karolni a társadalomnak az ilyen szerencsétleneket. Mert nem szabad elfeledni soha, hogy minden bűntevő ember, első sorban szájalomraméltó szerencsétlen ember.

Kövér Gyula.

hogy sikerül leszerelni a „turbuleus elemeket“, mert azt akarják, hogy az új kormány teljes csendben kapja meg a bizalmatlansági nyilatkozatot.

A szövetség baloldal nevében Kosuth Ferencz, a szövetség ellenzék elnöke, a szerdai bemutatkozás után igen rövid határozati javaslatot fog benyújtani, amely szerint a parlamentáris rendszernek meg nem felelő kormánnyal szemben a legteljesebb bizalmatlansággal viseltetnek és sem ujonczot, sem indennitást, sem semmi mást nem szavaznak meg neki.

Ezt a határozati javaslatot már a hétfői ülésen megszövegezték. Pár soros az egész és a tartalma az előbbi sorokban majdnem szó szerint benne van. A javaslat kedden este pártértekezlet elé kerül.

A vezérő bizottság kizártnak tarja azt, hogy királyi kéziratral való elnapolással esetleg megelőzzék a bizalmatlansági indítvány megszavazását.

De ha ilyen kézirat felolvasására mégis sor kerül, ezzel szemben a vezérő bizottság egy régebbi megállapodása szerint, ünnepélyes deklarációt tesznek közzé, amelyben tiltakozni fognak a Háznak ily válságos időben való elnapolása ellen, de azért az elnapolásról szóló királyi kéziratot tudomásul veszik. Egyben a megyei és városi törvényhatóságokhoz fölhívást intéznek, hogy most már azok folytassák a passzív rezisztencia útján az ellentállást.

A kétszínű szabadelvűpárt.

A szabadelvű párt, amely eddig az álszemérmes alkotmánytisztelőt adta, végre szint kezd vallani s csuf, utálatos magatartásra szánta el magát. A Pester Lloyd ma már megírja, hogy mit fog csinálni a szabadelvű párt a Fejérváry-kormánnyal szemben. Egyszerűen azt fogják csinálni — hogy támogatja. Nem ugyan elvben, de gyakorlatilag. A Pester Lloyd, amely ma vezet, a hazafiatlan sajtóban ezt írja:

A szabadelvű pártban már kiforrottak a vélemények a Fejérváry kormánnyal szemben való állásfoglalás dolgában. A párt többségének ugyanis az a felfogása, hogy a szabadelvű párt nem szavazhat az egyesült ellenzék bizalmatlansági indítványa mellett. Mert ha ezt tenné, akkor a koalíció uszályhordozójává szegődnek, ami pedig nem lehet érdeke. A koalíciónak az a célja, hogy a kormányt a bizalmatlansági szavazattal megbuktassa.

Már pedig a szabadelvű pártnak célja ez nem lehet.

Minélfogva biztosra vehető az, hogy a szabadelvűpárt részéről a holnapi ülésen a bizalmatlansági szavazat ellenében ellenindítványt fog beadni, amely ugyan nem lesz bizalmi nyilatkozat Fejérváry javára, de nem is lesz a bizalmatlanság kifejezése . . .

A tizenharmadik.

Ennek a szerencsétlen kormánnyal szemben a numerája is. Tudniillik a 13-ik kormány 1867. óta. S az utolsó is

67-es alapon. 1867. óta a magyar kormányok vezetői voltak:

Gróf Andrássy Gyula
Lónyay Menyhért
Szlávy József
Báró Wenckheim Béla
Bittó István
Tisza Kálmán
Gróf Szapáry Gyula
Wekerle Sándor
Báró Bánffy Dezső
Széll Kálmán
Gróf Khuen-Héderváry Károly
Gróf Tisza István
Báró Fejérváry Géza.

Báró Fejérváry neve ilyenformán mégis bele fog kerülni a függetlenségi politika történetébe. Ehhez a névhez fűződik ugyanis közvelelőül a 67-es alap bukása.

Kabinet temetés.

Van itt Budapesten valami szervezet, a melynek „össz asztaltársaság“ a címe. Azért „össz“, mert részekből van egygyé forrasztva. Sok asztaltársaság alkotja az összasztaltársaságot. Ez a társaság, zártkörű értekezleten elhatározta, hogy holnap, az új miniszterium bemutatkozása napján, gyászlobogó alatt vonul a képviselőház elé. A diszmenet közepén négy gyászember koporsót emel, amelyre ez lesz írva:

A magyar alkotmány.

Vármegyénk és vidéke.

Hivatalvizsgálat. Orosz Sándor központi főszolgabíró kedden Balmazújvárosban tartotta meg a féléves hivatalvizsgálatot.

Diószegi cigányok gyászja. A bihari diószegi cigányok, muzsikások és vályogvetők igazán érdekes, hamisítatlan cigány izlésre valló módon siratták el az ő patronusukat: József főherceget. Hétfőn délután, a budavári temetés órájában — tudósítónk híradása szerint — amolyan kasirozott temetést rendezett Horváth Jóska tiz tagu cigány bandája, mely díszes koszorut is küldött a ravatalra. — Nagy gyászmenet indult a temetőbe. Elől a Jóska tiz legénye fátyollal behuzott vonóval gyászindulót muzsikált, azután következő a koszorúkkal halmozott szekér, sőt a gyászköcsi sem hiányzott. A tekete lobogókat vályogvetők — vagy mint tudósítónk nevezi — sármunkások vitték a menet előtt, mely végig az utcákon a temetőbe vonult. A halottak birodalmában Rézműves Lidi fiatal cigány menyecske imát mondott. Előbb cigányul, aztán magyar nyelven:

— Nyugossa meg a jó isten, halóporában is áldja, csókoljuk holta után is a kezit lábát: . . .

Estére járt az idő, mire e gyásztévő-czigányság szomorúan, sirván kászolódott a temetőből a halotti torra.

Elfogott zsványok. A kenyere javarészt a börtönben fogyasztotta el K. Szabó Sándor téglási magyar Utóbb, hogy kikerült a börtönből Szalai (Kaufman) Sándorral szövetkezett és 9 betöréses lopást követett

Lithion tartalmu!

Gyógyviz és üdítő ital. Szénsavdus.
Könnyen emészthető!!

Szakorvosok, előkelő betegek által, vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák, illetve használják. Magyarország legerősebb gyógy- és élvezeti vizeinek egyike. **A SZULTÁN-forrás** kútkészítője: **Holénia Béla Eperjes.** — Kapható **Kontsek Géza** urnál Debreczenben.

A singléri

Szultán-forrás

Lithion tartalmu!

húgyoldós és húgyhajtó
hatásu!

el vele Tógláson, Ujfejrton, Hajduhadházon és a környéken, míg végre hurokra került. Társának sikerült megrugrania és a Szilágyságba jutni, ahol Mokány János nevű ezimborájával 18 templomot rabolt ki. A véletlen nyomra vezette a csendőrséget és elfogta őket is.

Gazdasági egyleti közgyűlés. A hajdúházi gazdasági egyesület június 27-én délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlését a vármegyeháza nagy termében. A közgyűlés tárgya a titkár évi jelentése, a pénztári állapot megvizsgálása, az évi költségvetés megállapítása. A felett is most határoznak, hogy a tenyészmarha kiállítás, amelyre a földmivvelésügyi kormány 1200 koronát adott, mikor és hol tartásuk meg.

Szaj és körömfájás. Hosszupályi biharmegyei községben kiütött a hasított körmű állatok közt a ragadós szaj és körömfájás. A község határára elrendelték a zárlatot.

Városi közigazgatásunk.

Az új szervezet és fizetésrendezés.

V.

Még szembetűnőbb roszabb lett a napidijasok helyzete; 40 év előtt 2 korona 50 fillér volt a napidij, ma 1 kor. 60 fillér és 2 korona. Hát nem égbekiáltó igazságtalanság ez a közigazgatás fehér rabszolgáival szemben? Most is így akartak (csak terveztek!) takarékoskodni, hogy széinek ereszenek egész sereg napidijast.

De vegyük csak sorra az egyes állások javadalmait. A 60-as évek fizetéseit hasonlítsák össze az 1872-i, a nyolczvanas években történt utolsó szervezéssel és a mostani bukott tervezettel, amely a legigazságtalabb aránytalanságokat tartalmazta.

Polgármester. A hatvanas években 4800 korona fizetést kapott, pedig törvényszéki és árvaszéki elnök is volt. 1872-ben felemelték a javadalmazást 5000 koronára, a nyolczvanas években 9000 koronára, most tervezték, hogy 11,200 koronára emelik. A törzsfizetés emelése pedig a nyugdíjigények emelkedésével jár, a különbözetet természetesen a város pótdával megvert közönségének kellene kiizadni, mégis úgy tüntette fel a javaslat, hogy megtakarítást eszközöl. Így azonban nem lehet fizetést emelni. Munkát is kell adni hozzá. Emeljék inkább 12,000 koronára a polgármesteri fizetést, de lássa el akkor az árvaszéki elnöki teendőket is, mint 1872 előtt.

Főjegyző. A hatvanas években 3200 korona volt a fizetése, amelyet 1872-ben 3600, a nyolczvanas években 5200 koronára emeltek, míg most 6900 koronára akarták.

Főkapitány. A hatvanas években 3000 korona volt a fizetése, 1872-ben felemelték 3600-ra, a nyolczvanas években 5200-ra, most 6000 koronára tervezték.

Árvaszéki elnök. Az állást 1872-ben szervezték 3000 korona fizetéssel, a 80-as években tanácsnoki állássá szervezték 4000 korona törzsfizetéssel és 600 k. lakbérrel, s végzett az árvaszéki elnöki teendőkön kívül tanácsnoki dolgokat is. Most külön akarják szervezni állását 5000 korona törzsfizetéssel és 1000 k. lakbérrel. Igazán bámulatos a szervező bizottság rövidlátása. Az árvaszéki elnöktől elveszi a tanácsnoki teendőket, szóval kevesbiti a munkáját és ad neki nagyobb fizetést és hogy még kevesebb legyen

a dolga, szervezni akarja a harmadik ülnöki állást is.

Az árvaszéki ülnökök fizetése 1872-ben 2400 korona volt, az új éppen mint a 60-as években a tanácsnokoknak. A 80-as években felemelték törzsfizetésüket 2800 koronára és adtak mellé 500 k. lakáspénzt. A két ülnöknek erősen dolgozni kell, a törvény magasabb képesítést követel tőlük, mint a tanácsnokoktól, tehát teljesen indokolt volt a fizetésüknek 3600, lakbérüknek 800 koronára tervezett felemelése, de semmiképp sem indokolt a harmadik ülnöki állás szervezése, amikor az árvaszéki elnök munkabére is kevesbedett. Több fizetés és kevesebb munka? Persze akkor gyönyör az élet a közigazgatásnál.

Tanácsnokok. A 60-as években 2400 k. fizetést huztak, 1872-ben 2800, a 80-as években 4000 koronára emelkedett a fizetésük, amely mellé 600 korona lakáspénz járt. A mostani tervezettség szerint csak a lakáspénz emelkedett volna 1000 koronára és 6 évenként háromszor 400—400 korona korpótlékot kapnak volna.

Eddig 7 tanácsnok volt, de csak 6 állást töltöttek be, most külön szakították az árvaszéki elnököt, tehát az új szervezet szerint már csak 5 tanácsnok lenne, holott untig elegendő volna 4 tanácsnok is — helyes munkabeosztással. Ez azonban az új szervezethen sincs.

Árlejtés. Az ujonan épülő bábaképző intézett vízvezetékének megépítésére kedden délelőtt tartották meg a zárt ajánlati versenyt tárgyalást Oláh Károly tanácsnok elnöke alatt. Beérkezett összesen öt ajánlat.

Mi az ujság?

Pénzügyőrök és rendőrök harcza.

Budapestről jelentik, hogy Szöllősy György 29 éves és Csés Dániel 32 éves pénzügyőri fővigyázó ma hajnalban 4 órakor részegen beállítottak Ujpesten, a Gyár-utca 2. sz. alatt lakó, rendőri felügyelet alatt álló leányhoz. A leány kiutasította a garázdálkodó pénzügyőröket, akik erre a leányra vetették magukat és agyba főbe verték. A leány sikoltozására a helyszínrre siettek Nagy István és Mártonffy János rendőrök. Szöllősy, Nagyra támadt és fejbe vágta, majd kihuzta Csés kardját és ezzel Mártonffy-t siettotta fejbe, Nagy rendőr kardjával védekezett és Szöllősy a fején megsebesítette. Végre sikerült, a garázda pénzügyőröket megfékezni. Szöllősyt az ujpesti kapitányság letartóztatta.

A kubik gödörbe fulladt. Szerbkeresztur torontálmegyei községben a múlt napokban három iskolásfiú furdott az esőzéstől megáradt kubikgödörben. Egyszerre mindhárman elmerültek. A segítségükre siető emberek kettőt kimentettek, de a harmadik, Kerekes István 12 éves fiút már csak halva tudták kifogni.

Árad a Szamos. Szatmárról írják: A folytonos esőzés következtében a Szamos folyó erősen megdagadt, és mivel az erdélyi részekből vízszaporulást jelentenek, a város az eshetőségekre minden óvintézkedést megtett.

Zichy Jenő és Fejérváry.

(Az elmellőzött miniszterelnök)

Budapest, június 20.

Az ügyvezető kormány ellen ki-mondott bojkottot, ugylátszik, a képviselők megakarják kezdeni. Ezt teszi Zichy Jenő gróf is.

József főherczeg temetésén történt, hogy Fejérváry és Zichy Jenő egymás mellé kerültek.

— Oh, szervez Jeno! — üdvözölte a miniszterelnök.

Zichy Jenő azonban úgy tett, mintha nem halott volna semmit, érdeklődve nézte a felhők kergetődzését, majd Darányi Ignác felé fordult — aki szintén ott állott — s így szólott hozzá:

— Hej, Nácikám, szürkülünk... szürkülünk...

Hogy mit csinált erre Fejérváry, arról nem szól a krónika.

De Zichy Jenő, amikor fölemli-tették előtte ezt az esetet, a következőket mondotta:

— Lehetséges, hogy Fejérváry szólott hozzá, *de én igazán nem hallottam.* Hiszen tudjátok, ha esős idő van, hát vattát kell a fülembe dugnom. Tegnap is vatta volt a fülemben...

UJDONSÁGOK.

Bélyegilleték a takarékpénztárban.

— Ügyvédek tüntetése. —

A bécsi kakadu miniszterium az országot szeretné meglépelni; de ha a magyarság hiven — és bátran kitart alkotmányos jogai mellett, akkor ezek a bécsi kakaduk ragadnak a lépnek és pusztulnak el a legnagyobb gyalázzattal.

Borsodvármegye után Pestvármegye is megnyilatkozott és kimondta az utolsó szót, hogy semmit sem ad ezen alkotmányellenes kormánynak és a rendeleteit visszautasítja a megyebeli tisztikarnak, mint előljárásnak is megtiltja azoknak a végrehajtását.

Nem kételkedünk benne, hogy Kovács Gyula országgyűlési képviselő, hajdumegyei köztörvényhatósági bizottsági tag, a hozzá intézett nyílt felhívásra a vármegye bizottsági tagjaival egyetértőleg további halogatás nélkül megteszi a lépéseket a rendkívüli megyegyűlés összehívására és hasonló határozat hozatalára; mert árulással egyenlő bűn és gyalázatos hanyagság volna, ha Hajdúvármegye a most bekövetkezett körülmények között hallgatásával növelné a bécsi kakadu kormány bóbítáját.

Hiszen, nemhogy a vármegyék de még az ügyvédek is megmozdul-tak az alkotmányellenes kormánynya-

Tambura zenekar.

Zombori magyar tambura zenekar ma és a következő napokon **Gozva István** hírneves karmester vezetése alatt **hangversenyt tart** a **Dréher sörcsarnok** nagy nyári kerti éttermében.

szemben, ugyanis Kolozsvárról értesülünk, hogy az egyik kolozsvári derék ellenzéki ügyvédi irodájából a tegnapi naptól kezdve — amidőn az alkotmányellenes kormány kinevezése befejezett tényé lett — minden ügyirat *bélyeg nélkül* megy be a bírósághoz.

A bélyeg helyén ott van egy bélyegző tartalma, amely a következőképen hangzik:

Ex-lexre és az alkotmányellenes kormányra való tekintettel bélyegilletéket nem vonunk le.

Ez a néhány szó sokat jelent, mert nemcsak ennek az egy ügyvédi irodának a bélyegilletékéről van szó. Biztos értesüléseink szerint a mai napra már egy egész csomó (kolozsvári) ügyvédi iroda részére készen lesz a hasonló tartalmu bélyegző és hiszük, hogy a hazafias magyar ügyvédi kar körében ez az eszme termékeny talajra talál és a kormány egyik jövedelmi forrása ezzel bedugul.

A kezdeményező ügyvédi iroda egyzersmind a takarékpénztári betétforgalmat is megnöveli hazafias intézkedésével.

A beadványok bélyegilletékének összegét ugyanis naponta takarékpénztárba helyezik el, ahol az kamatot is hajt. Ha aztán az ex-lex és az alkotmányellenes kormány megszűnik, az így összegyűjtött takarékbetétből egyszerűen lerójják a bélyegilletékeket.

Nincs kétségünk az iránt, hogy a magyar ügyvédi kar megkezdi ily módon a passzív ellentállás hatalmas és hatékony fegyverének alkalmazását. Minden eszköz jó és alkalmas, amely a törvényes uton az alkotmányellenes kormányzás erejét gyöngíti.

Hazafias kötelesség ez és most olyan időket élünk, amikor a hazája és nemzete iránti kötelességet mindenkinék fokozottabban mértékben kell teljesíteni.

Zenedei záróünaepély.

Zenedék kedden este nagyszabásu hangversenyyel zárta be a tanévet, melyen az intézet legkitünőbb növendékei vettek részt és érvényre juttatták azt a gyönyörű műsort, melyben a modern zeneirodalom gyöngyeit mutatták be.

A nemes vetekedésben egyaránt győzedelmes lón Szathmáry Erzsike, Jablonczay Lenke, Eggmann Margit, Hajdu István és Darvas György. De maradandó élvezetet nyújtott Domaniczky Etelka előadása, ki Schumannnak a-moll hangversenyét játszotta tanárnővére művészi assistentiája mellett.

Az értékes hangverseny után osztották ki a kitüntetett növendékek szorgalomjegyeit okmányait és érmeit az alábbi sorrendben:

Szorgalomjegyet kaptak:

Zeneelméletből: Harmathi V. Györfly A. Nagy B. Kovács A. Malatinzky Vilma. Kondrád István. *Énektanszak*: Bárdos M. Dall, Asta E., Kisdos M. *Zongoratanszak*: Auszterlitz M. Csajkos M. Somogyi E. Szalay Gizi, Szutor Iza, Kövendi D., Roncsik I., Braun Emma, Gonda Eszti, Kányássy I., Laczkó Margit, Márton Elia, Tikos Etelka, Kovács Gizella, Killer Margit, Fischer Irén, Kondrád Irma, Kulcsár G. Korián Margit, Pinter Lilly, Lakatos Irén, Csáthy Ilona, Kiss Jolán. *Hegedűtanszak*: Füredi Leona, Fürst Mátyas, Nagy T., Verei Géza, Fráter J. Kányássy E., Nagy Emil, Póka M., Szabó S., Neubauer Jolán. *Gordonka*: Bruck I., Rózsa E., Boczkó B.

Dicsérő oklevelet nyertek:

Zongora: Sáffán Irén, Lörinczy Ferencz. *Hegedű*: Csanak Mariska, Pézses

Gyula. *Gordonka*: Pattermann Ida. *Zene-történet*: Szabó Berta.

Bronz érmet kapott:

Darvas Alice, Domszicka Etelka, Balla Gizi, Szathmáry Erzsike, Fábian Margit, Hajdu István.

Ezüst érmet kapott:

Weszprémy Andor.

— **A debreczeni kivándorlók.** Debreczen városból az elmúlt 1904-dik év folyamán összesen 116-an vándoroltak ki. Ezek közül 64 férfi, 38 nő és 14 gyermek volt. Foglalkozás szerint így oszlanak meg a kivándorlók: iparos 35, kereskedő 6, földmivelő 5, vegyes foglalkozású 56. Visszatért 5. A kivándorlók — idáig — hazaküldtek rokonaiknak összesen 8738 kor. 5 fillért.

— **Debreczeni gazdák tanulmányuton.** A debreczeni gazdasági egyesület kecskeméti tanulmányutjának programja a következő: Junius 28-án, szerdán indulás Debreczenből délben 12 óra 7 perczkor. Érkezés Kecskemétre este 8 órakor. Vacsora a Beretvás szállodában. Junius 29-én, csütörtökön reggel 3/6 órakor indulás a Kátana telepre (Hathászhoz), onnan 1/29 órára vissza. Indulás 9 órakor kocsikon a Miklós-telep, Pincze-Szövetkezet, Nyíri-erdő megtekintésére. Délben Beretvásnál közebed. Délután kirándulás a Tiszához, vonaton Szikra Alpára. Junius 30-án, pénteken kirándulás a Buga-pusztára, megtekintése a kecskeméti gazdasági egyesület által rendezendő szarvasmarha díjazásnak. Julius hó 1-én, szombaton hajnalban megtekintése a kecskeméti gyümölcs piacnak. Visszatérés Debreczenbe, érkezés szombaton délben.

— **Uj állampolgár.** Münch Adám Gusztáv debreczeni terménykereskedő kedden délelőtt tette le az állampolgári esküt a polgarmesterhez Vecsey Imre főjegyző kezébe.

— **Fűszerkereskedések urnapi zárása.** A helybeli fűszerkereskedők egyöntetű elhatározás folytán Urnap ünnepe alkalmából üzleteiket holnap csütörtökön déli 1 órától kezdve egész délután zárva fogják tartani, mely körülményt azon figyelmeztetéssel hozzuk a vásárló közönség tudomására, hogy fűszer szükségleteikről idejekorán gondoskodni el ne mulasszák.

— **Meglepő pénztárvizsgálat.** A házipénztárban kedden délelőtt Vecsey főjegyző elnöklété alatt meglepő pénztárvizsgálatot tartottak. A bizottság tagjai voltak Magos György főügyész, Bészler Károly árvaszéki elnök és dr. Tóby Elek jegyző. A pénztárt rendben találták.

— **Kastélyavatás Bátorban.** Lovassy Ferencz biharmegyei földbirtokos a Nagy szalontához közel eső Bátorban pompás új kastélyt építtetett, a melynek a napokban folyt le az avatási ünnepe. A vármegye urai családjai vettek részt a szép ünnepélyen. Ott volt gróf Tisza Kálmán a nejével, három Keglevich gróf és Nákó Sándor, a ki automobilon jött a torontálmegyei Nagyszentmiklósról Bátorra. Vacsora után a vendégek Magyar Kálmán és Imre, a két jeles debreczeni cigány-imás zenekarának muzsikája mellett táncolni kezdtek, s a multság kivilágos virradtig tartott. Tisza István gróf kitünő kedélyhangulatban volt, s

reggelig táncolt. A reggeli vonathoz hozzácsatolták a miniszterelnök szalon kocsiját, aki a batori állomásról utazott Budapestre. Magyariek zenekarukkal együtt helyet foglaltak a szalon kocsiban, s Kötegyánig játszották a szép magyar nótákat Tisza István grófnak és a feleségének . . . Szép tölök!

— **Elfogott elmebeteg.** A színház előtt álló rendőrőrszem észrevette kedden délután, hogy falusias külsejű asszony izgatottan járkal fel alá az „Angol királynő” előtt.

— Kit keres itt? — kérdezte tőle.

— Hát ő felségét várom.

— Melyiket?

— Az angol királynét.

— Nincs az itt.

— Dehogyan nincs. Itt lakik.

— Téved jó asszony, de majd megmutatom én, csak jöjjön velem.

Az öreges asszony hajlott a szóra és a rendőr bevitte a kórházba. Az öreg asszony Kis Imréné Tarbai Julis, Vámos-pécsre való.

— **Fedák Sári, mint szegedi látványosság.** A nagy Zsazsa — ahogy czímezni szokták — vasárnap vendége volt Szegednek. Vendége és egyben látványossága, óriási nagy, fehér automobilja révén, melyet a divatos primadonna néhányszor végigszalajtott a város utcáin. Erről az automobilról többet zengtek már a fővárosi lapok, mint a legkiválóbb magyar írók bármelyikéről, illő, hogy megemlékezzünk mi is róla, írja a jó Szegedi Napló: Tehát: Fedák Sári nagy társasággal vasárnap reggel 5 órakor indult el Budapestről. Azt talán mondani sem kell, hogy az automobilt ő maga kormányozta. A fehér gép óránként 50 kilométernyi sebességgel szelte az országutakat. Mivel Fedák Sári mindenben különleges, az volt ebben az utjában is. A térképet egyszerűen negligálta s így történt, hogy Zsazsa Soroksárnál eltévedt. A helyett, hogy balra hajtott volna, jobbra hajtott. Az elvesztéséget gyorsan behozta s délután fél 2-kor már Szegeden volt az automobil. Fedák Sári nagybátyjánál, Klimkó Ede kir. táblabírónál ebédel. Délután néhányszor megjáratta a töff-töfft, azután pedig átment Ujszegedre. A sétálók persze fölsímték és harsány éljenzések közt, nagy csapatban követték a népszerű primadonnát az allé fasorai alatt, ahol, sajnos, Fedák Sári is csak gyalogszerrel mutogathatta magát. Szürke kockás, igen rövid sport öltöny volt rajta, hasonló kelmeből készült köpeny, fején pedig erényös, fehér automobil-sapka. Ma reggel egyik kárász-utcai drугоista-boltban benzint vett fel a gép. Ez alatt nagy ovációzt rendeztek az utcán Fedák Sárinak, sőt — egy lelkes tudósító szerint — virágokat is szórtak elébe. Aztán Zsazsa Ujvidékre hajtatott, ahol ma este egy hangversenyen szerepeit. Holnap ismét visszajön Szegedre. Aki tehát a nagy hírességre kapott automobilt még nem látta volna, holnap alkalma lesz kíváncsiságát kielégíteni.

— **Ellopott vízvezeték fedő.** Hétfőn ellopták a Simonffy utcán a vízvezeték vasfedőjét, amelynek felicata: Kmett Károly Budapest. A rendőrség figyelmezteti az ócskásokat, nehogy megvegyék. A fedő tojásdad alakú öntött vas.

— **Öngyilkosság, vagy szerencsétlenség?** Ezen a czimen adtunk hirt a szomorú esetről, hogy Boda Ferencz debreczeni származású könyvkötő segédet a Dunából Adonynál kifogták. A hir szárnyrakeltekor még

nem volt tisztázva, hogy öngyilkosság, vagy szerencsétlenség esete forog-e fenn? Csak azt állapíthatták meg, hogy a szerencsétlen 14 napig feküdt a vízben. Ma már azonban kiderült a titok. Egy magáról megfeledkezett, könnyelmű léha életű leány elcsábította a fiut. A fiu, aki hitt a leánynak, annyira beleszeretett, hogy nőül is akarta venni. A szülei azonban, kik tisztességes polgár emberek hallani sem akartak e szerencsétlen házasságról, a mi miatt a fiu annyira elkeseredett, hogy a Dunába ugrott, így tehát öngyilkosságot követett el.

— **Halálozás.** Meghaltak: Szőlősi Mihályné szül. Nagy Zsuzsanna ev. ref. 59 éves, Szilágyi Erzsébet ev. ref. 11 éves, Narabeczki Anna r. kath. 62 éves.

— **Tolvaj szobaur.** Még május 1 én szobát bérelt Varga Imréné Pávay Zsuzsanna Lorántfy-utca 17. sz. a. lakosnőnél B. J. 23 éves fiatal ember, aki azonban 4 nap mulva megszökött és eltűnt a városból. A lakásdönője csak később vette észre, hogy a záratlan ládikában tartott evőeszközök közül 10 darab ezüst evőkanál a nagy evő és tejmerő ezüst kanállal együtt eltűnt. A lopást nem követhette más el szerinte, csak a meglépett szobaur. A kár 80 korona. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Elvitte a lovát.** Tót Ferencz busi-utca 19: sz. a. lakó fuvaros panaszt tett a rendőrségen B. P. ellen, aki a lovát 14 éves Ferencz fiától erőszakkal elvitte a nyíl-utcán, ugyanis kifogta a szekérből a lovat és elvezette, a szegény fiu pedig maga huzta haza a szekeret. Az eset előzménye az, hogy Tót 90 koronáért vette a lovat B.-tól, de 20 koronával adós maradt. Másnap Tót elvitte a 20 koronát is, de a lovat nem kapta meg a pénzt sem fogadta el B., aki ellen a rendőrségen tett feljelentést, hogy a kenyérkereső lovacskát visszkapja.

— **A katonai fegyelem.** Három-négy nappal ezelőtt véresen ment végig a nagyváradai vár udvarán egy szegény tartalékos baka. Arczán tíz centiméter hosszúságú vágásból olyt a vér. Egy tartalékos tiszt megkérdezi, hogy mi a baja és hova megy, mire a baka így válaszol:

— E. főhadnagy ur vágott végig az arczomon gyakorlatozás közben. Hogy miért, nem tudom. Megyek maródi-rapportra.

Közben odakerült egy zupás őrmester, akinek a tartalékos tiszt főhábtorodva magyarázta a főhadnagy brutalitását, mire az őrmester ur így válaszolt:

— Mit panaszodik a kutya? Örüljön, hogy nem szurta agyon a főhadnagy ur, hiszen *ahoz is joga lett volna* s ő bizonyosan megérdemelte, amit kapott.

Ehez, azt hisszük, nem kell kommentár.

— **Kis lányok javító intézete.** A ráko-palotai javítóintézetbe a züllött kis lányokat szokták elhelyezni. A gyerekfejvel bűn ujjára tévedt kis lányokat szokták ott elhelyezni. Odakerül Debreczenből a 13 éves K. Margitka is, derék szülőknél megtevédt gyermeke. Egész regény a kis leány eddigi élete. A züllés ujjára bizonyára alávaló emberek bűne juttatta. A gyermeklány megjárta a

kórházat is. A további zülléstől egyelőre a javító intézet fogja megóvni, ahová az igazságügyi kormány felvette.

— **Díjlövészet a Nagyerdőn.** A debreczeni polgári lövőde holnap, Urnapján, verseny díjlövészetet tart. A polgári lövőde hasonló versenyét egyidejűleg kedélyes mulatságokkal is összaszokták kapcsolni, azért a tagok között most is élénk az érdeklődés a verseny iránt.

— **Lehusták a gyűrűt az ujjáról.** B. B. kereskedősegéd 17—18. közti éjjel három társával J. szabadtanyáján mulatott. Mikor elázott, E. nevű leányzó addig szorította a kezét, míg három gyűrűjét le nem huzta az ujjáról. Az elázott fiatal ember távozása előtt észrevette a lopást és lármát csapott, majd rendőrré ment, aki előtt a szabadtanya tulajdonosnője az egyik gyűrűt visezza is adta, de a másik kettőről nem tud. A kára 24 korona. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Ebmarás.** Arany Józsefné Tót Eszter Szotyori-telep 4. sz. a. lakosnő panaszt tett V. B. ellen, akinek kutyája Sándor nevű 9 éves fiát megharapta. A kutyát a rendőrség elfogadta és megvizsgáltatja, hogy nem e veszett. Az eljárást megindították.

— **Jótekonyczélú előadás a cirikusban.** Wilson igazgató a Polgári asztaltársaság szegény gyermekek felruházási alapjához hozzájárulván járulni, ma szerdán jótekonyczélú előadást rendez s a jövedelem felét az asztaltársaságnak engedi át. Kiváló előadást rendez, mely alkalommal a híres birkozások is folytatódna. I pár Tom Belnig és Misbach drezdai mesterbirkozók között a végkimerülésig. II. pár Sveiczi önbirkozás Weghuber és Cziganievicz között, különösen ezen utóbbi ígérkezik felette érdekeseznek.

— **Szemétkerakodó a könyök-utcán.** Panaszos levelet kaptunk több könyök-utcai lakosoktól, amelyben elkeseredetten kelnek a botrányos, közpiszkossági állapotok ellen, melyek ott uralkodnak. Az utca tele van rongy, csót és egyéb hulladékokkal, amelyek döglétes büzt árasztanak a nyári melegben. A hatóság figyelmét felhívjuk a panaszra.

— **A „cipőkirály“** elnevezést adtam Debreczen legnagyobb és legdusabban felszerelt női, férfi és gyermekekzipő üzletének. Kérem a t. közönséget méltóztatásuk ezen új elnevezést Piacz-u. 49. sz. alatt a főpostával szemben levő cipő üzletre tudomásul venni. Új megnevezésemhez méltóan „cipőkirály“ leszek Debreczenben olcsó árú kiváló áru tekintetében is. Üzletem megtekintése vételre nem kötelez. Tisztelettel Tolnai Dániel.

x **Használgja** a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerár.

Színház.

— **Mükedvelő előadás.** Kereskedő ifjakból alakult mükedvelő társaság a „Kereskedelmi Betegotthon“ javára a „Margit“ fürdő dísztermében, augusztus hó 5-én előadja Kazaliczky 3 felvonásos színművét, a „Harang“ ot. Az előadást Nagy József színész rendezzi.

— **Sokoldalú színészek.** Egyik tul a dunai lapársunkból olvassuk a Debreczenben is ösmert Szilágyi Dezsőről (és társulatáról):

Szilágyi Dezső társulata most távozott Zalaegerszegről. Zalavármegye székhelyén rendszerint nice jó dolguk a színészeknek, egyesek és társulatok segítségére szorúlnak. Szilágyiék azonban — úgy lát-

szik — szerette a közönség, ami nem is csoda, ha csakugyan úgy áll a dolog, ahogy azt egyik egerszegi lapársunk írja: „A társulatnak legnagyobb ereje az, hogy ugyszólván minden színésze *sokoldalú tehetség.* Vágóné erős drámai tehetség, kitűnő társalgási színész, jó komika, sőt énekelni is tud. Lőrinczi Erzsi tulajdonképpen tragika, de nem riad vissza semmiféle szereptől. Vágó, Bátor, Kiss Pista ha kell, énekelnek, ha kell intrikusok, komikusok, szerelmes színészek . . .” Hát ez bizony dicséretes sokoldalúság. Az is hunczut, aki egy színésznőtől többet vár, minthogy egy személyben „erős drámai tehetség, kitűnő társalgási színész, jó komika legyen, sőt énekelni is tudjon“.

Kedélyes párbaj.

Wahrman és Istóczy mérkőzése.

A Pesti Naptóból olvassuk: A párbaj-ellenes liga egy vezető férfja nagy előadást tartott egy társaságban a veszedelmes párbajokról. Egyik borzalmas esetet a másik után mondta el, úgy hogy végül a leglovagiasabb uraknak is borsódzott a hátuk. Tehát ellenméreg kellett a nagy ijedség ellen. És egy vidám ember elmondta a világ egyik legkedélyesebb párbajának a történetét.

A böcs Wahrman Mór, a zsidók királya párbajt vívott Istóczy Győzővel, az antisemta királyával. Pisztolyal viaskodtak. Wahrman rettenetesen rövidlátó volt, öt lépésnyire se látott; Istóczy meg nagyot hallott. De félni azért egyikük se félt. Amit ez a rövid néhány replika is bizonyít, melyből a párbaj megkezdődött. Az első lövés joga Wahrmané volt. Körülnézett, hogy merre löjjön, de nem látott senkit.

Odafordult a segédjéhez:

— Hol áll az az antisemita?

Megmutatják neki az irányt. Lő egyet. Aztán várakozás következik. Istóczy nem lő. Oldalba löki a segédje:

— No! . . .

Mire Istóczy megfordul:

— Hát már lött a jordán?

És csak miután szavahihető tanuk ordították a fülébe, hogy már lött, sőt már el sem találta, — csak akkor puffantott vissza . . .

TÁVIRATOK.

Képviselőválasztás.

Köbölkut, június 20. A mai képviselőválasztáson Szemere Miklós dissidenst választották meg óriási többséggel.

Az első fecske.

Budapest, június 20. Nyáry Antal báró a vallás- és közoktatásügyi kormány tisztviselője ma állásáról lemondott. Lemondását azzal indokolta, hogy *abszolútisztikus kormány alatt nem szolgál pillanatig sem.* Együttal levelet intézett Kossuth Ferenczhez, amelyben bejelenti, hogy a függetlenségi és 48-as párt tagjai közé belép.

Tisza és az új kormány.

Budapest, június 20. A szabad-elpárt ma este értekezletet tartott. A legelső felszólaló gróf Tisza István volt, aki ösmertette az obstrukció történetét egészen a legutóbbi általános választásokig. Elmondta, hogy 67 ben Deák Ferencz a katonai kérdéseket

kikapcsolta a nemzet követeléseit közül és az uralkodóra bízta azt, míg most a koalíció előhozta ugyanazon kérdéseket. Belátja, hogy az általános választásokon a szabadelvűpárt kisebbségben maradt, éppen ezért a kebeléből alakult kormány felmentetett állásától, de aggodalommal látja, hogy többségi kormány nem tudott alakulni és a mostani állapot nemzeti, állami és közgazdasági életünket ássa alá, sőt az alkotmányosság alapját is veszélyezteti. Az új többségben még nincs bizalma az uralkodónak. (Bezzeg lenne, ha szögre akasztaná elveit, mint Tisza István apja tette!) A parlamenten kívül álló új kormányt a szabadelvűpárt nem támogathatja és bizalmat benne nem helyezhet. Deák Ferencz kiegyezési elméletet akarja fejleszteni, hogy a magyar nemzet céljai az uralkodó család törekvéseivel öszhangzásban maradjanak. A szabadelvűpárt kisebbségben maradt ugyan, de a szükséges ellenőrzést és felügyeletet gyakorolja, hogy az uralkodó és nemzet közti ellentétek a katasztrófát fel ne idézzék. *Vegyes érzelmekkel* fogadta a párt Tisza beszédét, de mielőtt indítványát behatóan tárgyalták volna, az elnök zárt ülést rendelt el. A zárt ülés után az a hír terjedt el, hogy erős összeütközés történt és holnap igen sokan egyenesen a 48-as pártba lépnek át. Ha pártszakadás lesz, Tiszával 15—20 ember marad csak.

Függetlenségi pártértekezlet.

Budapest, június 20. A függetlenségi és 48-as párt ma este tartott értekezletet Kossuth Ferencz elnöke alatt, aki ismertette a Fejérváry-kabinet kinevezését és a vezérő-bizottságnak a bizalmatlanság kérdésében való állásfoglalását. A párt elhatározta, hogy a bizalmatlanság kérdésében való visszavonulásra gróf Andrássy Gyulát kéri fel. Kubik Béla bejelentette, hogy kérdést akar intézni az új honvédmiszterhez, hogy behívja-e július 1-re a honvéd póttartalékosokat. Endrey Gyula és Kelemen Samu felszólalása után Kossuth Ferencz javaslatára elhatározta a párt, hogy nem helyesli a darabont-kormány durva elutasítását, hanem méltóságteljes nyugalommal fogja elutasítani és tiltakozni fog az elnapolás ellen.

Fejérváry Kossuthnál.

Budapest, június 20. Végre Kossuth Ferencz fogadta ma báró Fejérváry Géza miniszterelnököt, aki elmondta, hogy mi a terve. Kossuth ígéretet tett neki, hogy a vezérő-bizottság tagjait értesíteni fogja a látogatás eredményéről.

Orosz-japán háború.

Tokió, június 20. A miniszterelnöknél nagy tanácskozás folyt a békefeltételekről, amelyeket végleg megállapítottak.

London, június 20. A kozákok egyik csapata japán kórházat támadott meg. A övöldözés következtében sok orvos és ápoló elesett. A kozákok erre szuronyral megrohanták a kórházat és a sebesülteket leölték. — A japánok Taifusinnál meglepték a kozák-ezredet, a legnagyobb részét lemészárolták, a többit pedig elfogták.

Spandau, június 20. A japán kormány két millió töltényt rendelt meg az itteni tölténgyárban augusztus 1-ére való szállítással.

Norvégia ügye.

Krisztiania, június 20. A norvég nemzet békésen akarja kiegyenlíteni ügyét Oszkár svéd királlyal. Svédország többsége a norvég szövetség fenntartása mellett van. A háború mindenestre elkerülhető lesz.

Öngyilkos ezredes.

— Az idegbaj halottja. —

A lapok tegnap röviden hírel hozták, hogy Reitz Viktor ezredes Bécsben öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosságról most újabb részletek érkeztek. E szerint Reitz ezredes a karinthiai 7. számú gyalogezred parancsnoka volt. Szombaton este Gráczból Bécsbe utazott és egy kisebb szállóban szállt meg. Másnap reggel a háziszolga bekopogtatott az ezredes szobájába, azonban választ nem kapott. Később ez még egyszer megisméltődött, de eredménytelenül. Erre a szobapinczér kinyitotta a szobát, ahol az ezredest az íróasztal mellett a földön elterülve, holtan találták. Szolgálati revolverével szíven lötte magát. Az ágy érintetlen volt s így az ezredes valószínűleg még este követte el az öngyilkosságot.

Reitz ezredes Gráczban állomásozott. Néhány nap előtt tért vissza szabadságáról és szolgálati ügyben Klagenfurthba kellett volna utaznia, de nem ment vele, hanem az indóházhoz hajtatott, de a kocsiával egy levelet küldött ezrede tisztikarának, amelyben arról értesíti, hogy többé nem tér vissza. Nejének egy rokona is kapott tőle levelet, akinek szintén azt írta, hogy nem jó többé vissza Gráczbába, de nemsokára hallani fognak róla. A rokonok erről jelentést is tettek a rendőrségnek. Az öngyilkos ezredes tábornoki kinevezés előtt állott. Huszonhét év óta volt s már régóta súlyos idegbaj gyötörte.

Törvénykezés.

A rózsaszínű harisnyák története.

— A tárgyalási teremből —

— június 20.

Aradról írjak a következőket: A járásbíróság szürke esendjét és prózai egyhangúságát a napokban érdekes kulisszaper tette változatossá. A színház egyik *biborajku* kerdalnoknője tett feljelentést becsületsértés miatt. Történt ugyanis, hogy valami Balogh Mária nevű cselédeány a kar szépeinek öltözőjében elregejté, hogy ő tudja történetét az eltűnt rózsaszínű harisnyának. El is mondotta nagy sebbel-lobbal.

Volt pedig egy pár rózsaszínű harisnya! Puha, selymes szövése, izgató színe! Jancsó Mariska, a kasszatündérből lett művész ebben a módfelett csiklandozó harisnyákban bolondította esténként a kopaszodó urakat. Egyszerre aztán szomorúság lón: eltűnt a harisnya s odalett tulajdonosnőjé-

nek minden sikere. Nosza lett lótás-futás. Hol lehet a harisnya?!

A kutatásnak meg lett az eredménye. Megjelent Balogh Mária és elmondotta, hogy hallotta, miszerint a biborajku, sugártermetű, bogárszemű kóristaleány megirigyelte volna társnője nagy és diadalmas hódításait. Hogy a konkurencziát megtörje, hát elronta a sikerek titkát: a rózsaszínű harisnyákat. Ezt szelvényben elmondotta a színháznál, mire a meggyanusított kerdalnoknő bűnvádi feljelentést tett ellene.

Most tárgyalta ezt a borzasztóan súlyos esetet a bíróság. Tanuként Szalóki Szidi színész nő szerepelt. A kihallgatás során vádolt beismerté cselekményét, mire a bíró ítéletet hozott. Elítélte Balogh Máriaat 25 korona pénzbüntetésre. Az ítéletben a felek meg is nyugodtak.

Igy lón szomorú vége a rózsaszínű harisnyák tragikus történetének!

Sikkasztó postatiszt. Polehnia József, bécsi postatakarékpénztári tisztviselő csalással és sikkasztással vádolva került a törvényszék elé. Az ügy annak idején nagy feltűnést keltett, amennyiben a vádlott elfogatásakor két öngyilkossági kísérletet követett el. Polehnia két éven át üzte csalásait és hatezer koronával károsította meg a postakincstárt. Márczius 20-án végre tetten érték. Elfogatásakor revolverrel magára lőtt, de nem talált. A fegyvert kicsavarták kezéből, de sikerült neki egy fiókból egy másikat elővenni, amelylyel aztán sebet ejtett a kezén. Polehniát a bíróság tízenöt havi súlyos börtönre ítélte.

Közgazdaság.

Terményfőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1905. június 20.

Készáru 15 olcsóbb.

1905. októberi buza	15.42.—44
1906. áprilisi buza	15.92.—94
októberi rozsa	12.52.—54
1905. májusi rozsa	—
októberi zab	10.94.—96
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	10.94.—96
1905. júliusi	14.94.—96
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	24.10.—30

REGÉNY-CSARNOK.

Kisértet-látó.

8 — Amerikai bűnügyi regény. —

Az ember nagynehezen feltápáskodott és körültekintett. Egyedül van a pusztaságban. Ennek láthatólag megőrül. Olyan negyven év körüli lehet, durva szöveteű kabát van rajta, amely az éjszaka erősen átmedvesedett; a csizmája is tele piszokkal és sárral, amelyre száraz falevelek ragadtak, a kabátja elvesztette a formáját. Ugy nézett ki, mint a vízből kihalászott macska. A legnagyobb kétségbeesés vett rajta erőt.

— Hogyan kerülhettem én ide? — mormogta magában. Az eszméletem és erőm megint elhagyott már; bizonyosan összeestem és elaludtam. Micsoda gyalázatos alak vagyok!

Igy beszélgetett magában, miközben e kellemetlen helyről igyekezett eltávozni. Lehajtott fejjel, lelógó kezekkel és rogyadozó léptekkel indult meg a nélkül, hogy föltekintett volna. Magában mormogott érthetetlen szavakat és olykor-olykor felsóhajtott.

Hirtelen megállt. Előtte a folyó hullámozott, a szürkületben pedig feltűnt az óriási világáros.

— Vigyen el a hóhér! — kiáltott fel

vadul. Elvesztettem talán az eszemet, hogy úgy szaladgálok itt fel s alá, mintha az örültek házában lennék.

Merőn nézett a vízre, amely felett hófehér fatyóként uszott a köd. A közelben még csónakot se látott, a tulsó parton is kihaltak tetszett a cserjés.

Ujra végigfutott a testén a jéghideg borzongás, ami nem csoda, mert a víz környékén a levegő is metszőbb a télbe hajló ős után. Begombolta a kabátját, a kezeit a zsebeibe mélyesztette és a vízparttól el távozott.

— Mi lett, belőlem, amióta utólszor kártyáztam a „vörös kakas“-nál? — motyogta ismét magában. Tegnap volt, vagy már napok teltek el azóta, avagy az eszem hagyott el? Rettenetes kinokat szenvedek. Talán csak órákig vagy már napokig vagyok itt, a nélkül, hogy tudnám, mit cselekszem, hol vagyok és miket beszéllek össze? Ugy látom, a legnagyobb veszedelem környékez. Az ördögbe is, micsoda helyre is kerültem!

Nagysokára megtalálta a rendes utat és gyorsan igyekezett a város felé. Mire az első házakig ért, egészen megvilágosodott már, de úgy tetszett előtte, hogy még mindenki mely álomba merülten fekszik. Mögötte azonban már kocsizörgés halatszik, amely rövidesen utóleri.

— Ilyen állapotban csak nem mehetek végig a városban — motyogta. Igaz ugyan, hogy még elég jókor van, de az ördög nem alszik. Ugy nézek ki, mint valami zsebvágó és ha valaki azt kérdezné tőlem: honnan kerültél ide? Mi történt veled? nem tudnék rá válaszolni. A legjobb lesz, ha itt a város végén valamelyik kisebb fogadóba térek, ott alszom kissé és eszem valamit.

Ez az ehatározás egészen megnyugtatta és a fejével biccentgetett, mintha belegeyzenék.

[Folytatjuk]

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. Debreczen. Ok nélkül nem történik semmi sem; azonban nem helyes tulbecsülni azt a szerény pályafutást. Térjünk napirendre fölötte, jóleső érzéssel raktározván el az Ön kedves rokonszenvét.

Sz. I. Debreczen. Kedves fiam, Ön idővel még érdemeseket alkothat a hazafias költészet terén. Beküldött ifju kezdetleges alkotása is tehetségre és jó magyar lélekre vall; bár nem közöljük, diák ember tollából örömmel olvastuk azt.

Névtelen levélíró. A gépirásos levélcímzéshez és a „szíves figyelembe“ ajánlott „németnyelvű“ üzleti nyomtatványhoz miért nem méltóztatott odairni a becses nevét? Ez ugy illik! Hogy *Alexander Medgyaszay* németthoni vevőinek németnyelvű nyomtatványokon számol el innét „Debreczen“-ből, a felett még nem ütődünk meg; az a botrány, midőn hazai czégek itthon, egymás között is német nyelven leveleznek és üzérkednek.

Takaró Pereucz Hajdunánás, Majd utána nézünk a kérdésnek. Így fejből, ha jól emlékezünk vissza, annyit irhatunk, hogy Csanády Sándor, Böszörményi László, Csiky Sándor, Patay István, Vályi János, Kállay Ödön köztök veltak, de legközelebb megadjuk a teljes és hiteles névsort is

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Debreczenbe érkezvén, itteni működésemet július 1-én társulatommal a „Debreczen“ sörcearnokban megkezdeni óhajtván, a n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a „Debreczen“ című lapban folyó évi május 31-én ellenem megjelent minden kritika alui támadásért a bíróság előtt fogok elégtételt szerezni és a peres eljárást ügyvéd-m által már meg is indítottam. A magam

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

részéről kinyilatkoztatom, hogy 12 éve járok társulatommal Debreczenbe, ellenem sem a hatóság, sem a t. sajtó soha kifogást nem emelt, a legcsekélyebb panaszra sem én, sem társulatom okot nem szolgáltatott, a „Debreczen“ lap hazug, rosszakaratu, rágalma-zásteli cikkét a t. közönség is bizonyára a kellő értékre szállította le. Kérem, hogy b. véleményüket a peres eljárás befejeztéig fenntartani s engem társulatommal együtt jóakaratulag fogadni sziveskedjék. Kiváló tisztelettel

Scheiner Izsák.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek.

Francia batistok.

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó szövetek

Óriási raktára!

Férfi ing 1.20, redős 1.30.

Gallér 12 kr. Oroszlánjegyű 18 kr.

Szines kezelő 20 kr. Oroszlánjegyű 30.

Nyakkendők 20 krtól feljebb.

Női és férfi keztyük.

Szines és fekete napernyők.

Rendkívül olcsó árban

DOSZPOLY JÁNOS utódánál

Főtér, Tisza-palota.

Megérkeztek

a tavaszi és nyári idényre a leg-
ujabb mintájú gyapju Delainek, se-
lyem batistok, ajouros fehér és
fekete piquék batistok, Cosmanosi
kartonok. Harisnyák, keztyük és
mindennemű rövidáruk nagy válasz-
ték elsőrendű minőségű vászon és
asztalnemtekben. — Szolid, olcsó,
szabott árak mellett

Nádudvary Lajos

vászon-, kézmű- és rövidáru raktárban
Vágó Andor féle üzlet. Piacz u. 28.

Matild

Crém,
arczkenőcs,
szappan,
hajfestő (restorer)
szépitőszerek

minden bőrcsunyaságot levesznek az arczról,
**Szeplőt, májfoltot, Vimmedlit,
arczpirosságot** a ranczokat kisimítják,
a bőrt bársony puhává, üdévé varázsolják.
Tessék megpróbálni ha nem használ, arát
minden kibuvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész

Laboratoire Cosmetique „Matilde“, kapható
Budapestben Töröknel. Debreczeni főraktár
Tóth Béla gyógyszerárban szemben a
Bikával és mindenütt.

Mr. M. Rose

Berlitzrendszerű

nyelviskolája.

Francia, német, angol
nyelv és irodalom esz-
tály- és maganoktatás

külön uri-, hölgy- és
gyermekkurzusok.

Felvételek ideigl.:

Simonffy-u. 42. sz.

Naponta d. e. 11—12, d. u. 5—6.

Szabályzatokat kívánatra ingyen és bérmentve.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilt április hó 30-án.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszűt, csont-
velőlob, összezsugorodott izület stb mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat,
bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, külö-
nösen női és férfi bajokra legkitünőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr. Móríc Erő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kitünő
ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt álanak) és a mi fő,
mélyen leszállított árak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t.
fürdővendégek.

Vasuti állomás: **Hosszupályi**, Debreczen—N. Létai vonalon. Posta és távirat
állomás helyben. Minden vonat érkezésénél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND
a Konyári Sóstó fürdő kezelője.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontúl minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Kézimunkák, hozzávaló kellekek, előnyomda, harisnyák, keztük nagy választékban Benyáts Emil kézimunka üzletében Debreczen, Tiszapalota.

Egy már egyszer eladott jégszekrényemet, miután azt vevő át nem vette, ismét eladás alá bocsátom. Berger Dezső Kossuth-utca 55.

1000 négyszögletes szőlőföld a Boldogfalva-kertben eladó. Értekezhetni Homokkert II járás 141. sz. alatt.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipésznél Piacz-u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

2 drb befele nyíló ablak spalettáblával ellátva teljesen vasalva, egészen új, olcsón eladó. Török Bálint-utca 24.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csakis Keszler A.-nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz-u. 42. Egy tanuló felvételik.

Egy udvari két szoba, konyha, fűskamra, továbbá külön egy udvari egy szobás lakás, végül egy üveggel fedett nagy szin, műhelynek vagy raktárnak mellék szinnekkel együtt aug. 1-re kiadó. Széchényi-utca 27. sz. a. (Bejárat a Simonffy-utca felől is.) Értekezhetni az utcai lakásban.

Keleti kereskedelmi akadémiát végzett fiatal ember irodai gyakorlattal állandó lakást keres. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít.

Tejet bármily nagy mennyiségben állandó napi megvételre keresek. Czim a kiadóban.

Egy kitűnő k. rban levő harmonium olcsó árban eladó. Hunyadi utca 4.

Egy 2-4 felső osztályt végzett fiu gyakoronokul felvétetik Slachta János fűszer- és vas kereskedésében H. Nánáson

Veszek pergetett mézet és tea vajat bármily mennyiségben utánvétellel vagy előre fizetve is. Csakis árral jelzett ajánlatokat kérek. Czimem a kiadóhivatalban.

Téglamester kerestetik nyári hónapokra azonnali belépésre. Czim a kiadóhivatalban.

Gazdasszonyt keres nőtlén, 23 éves földbirtokos, vidékre. Fiatalabb urnő vagy urleány legyen. A fizetés havi 40 korona. Arczképes ajánlatok kéretnek a kiadóba.

200 métermázsza vidéki perzselt szalona, 3 drbos 100 ko. szép téli vágású 10 méter mázsánként is eladó. 124 kor. 100 gkgént Paulovits János kereskedőnél Szeghalmon.

Egy ügyes varróné azonnali alkalmazást nyerhet. Czim a kiadóban.

Házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy csinosan butorozott külön bejáratu szoba kiadó Batthányi u. 6. sz.

2 éjjeli szekrényt jó k. rban levőt, márányplattnival. megvételre keresek. Czim a kiadóhivatalban.

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN. Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybéli és vidéki pénzintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra

Vesz és elad

Értékpapírokat, nevezetesen bel- és külföldi járadékokat, zálogleveleket, sorsjegyeket, részvényeket a legkedvezőbb napi árfolyamon.

Raktárvállalata elfogad árut beraktározás czéljából és arra előleget is nyújt a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az intézet ügyvezetője.

Megérkeztek

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapju és borduros Delainek

50 krtól feljebb.

Blouse selymek

Divatos ruhadiszek

Csipkék, szallagok és belésárak

Szabó Lajos fiai czégnél

DEBRECZEN, Rózsater.

Angelottimulató.

Uj műsor!

Uj műsor!

Willard csoport

humorisztikus kádárok.

Dagma Drumbár

(Ös-Budából) angol excentrique énekesnő.

Les Arnoldis

a világ legkisebb eröművészei.

Niklas Etelka

Ös-Budavár legkedveltebb ének és táncosnője.

Yoland és Montarell

relás egyensúlyozó művészek.

Kőrössy Zsófi

remzetközi énekesnő.

Vasvári és Bodrogi

uj kuplékat énekelnek.

23-án

ALMÁRI

keleti híres énekesnő fellépt a Athénből.

Eladó házhelyek.

A Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreczeni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovassági lak-tanya között fekszik, 300 négyszögletes házhelyekké földaraboltatván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piacz-u. 44. sz. alatt.

Debreczen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

Bártfa gyógyfürdő

Fürdőidény: május 15-től szeptember 30-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, Távirás és vasúti állomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik. Ó cs. és kir. felsége Erzsébet királyné tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tenispálya. Gyermek-játszóhelyek. Villamos világítás. Clubélet (Bártfa-fürdői Park-Club, Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika, vadászterület, 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjavaslatok. Vérszegénység, oly idegbajosoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak: női ivarszerek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvélly és angol-kórnaál; a szívnek megbetegedéseinél. **Egyedül álló utókura** karlsbadi marienbadi, balfi, lipiki fűdők használata után. — **ORVOSOK:** Tiszti fürdőorvos: Dr. Hintz Henrik közeg, tanácsos, továbbá: Dr. Blumenfeld Armin Dr. Kanarik J., Dr. Szörényi Tivadár, Dr. Grossman Dezső, Dr. Cséri János Győri Dr. Ilona rendelő orvosok.

Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.

Országos hírű modern hidegviz-gyógyintézet! Három ásványviz-fürdő! Hideg és meleg ásványviz. Teltett szénavas fürdők. Nauheim-kúra. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vasláp-fürdők. (bártfai vasláp.) Ivókura: Égvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők.

Orvos forrás felülmúlja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej, savó- és kefir kúra. Pormentes, ózomdus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balzsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 kor. főidényben 12 kor.